

AMANBAYEVA DILSORAXON ABBAMUSLIMOVNA

Andijon davlat chet tillari instituti
Ingliz tili va amaliyoti kafedrası v.b. dotsenti,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Andijon, O'zbekiston

KOGNITIV TILSHUNOSLIKDA KONSEPT TUSHUNCHASINING NAZARIY ASOSLARI VA TALQINLARI

Sentyabr
2026

Annotatsiya: Mazkur maqolada kognitiv tilshunoslikning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lgan kognitiv semantikaning nazariy asoslari yoritilgan. Tadqiqotda kognitiv semantikaning shakllanishi, uning an'anaviy semantikadan farqli jihatlari hamda til, tafakkur va bilim o'rtasidagi munosabatlar tahlil qilingan. Shuningdek, konsept tushunchasining mohiyati, uning kognitiv tilshunoslikdagi o'rni va ahamiyati yoritilib, rus va o'zbek tilshunoslari tomonidan ilgari surilgan ilmiy qarashlar qiyosiy tahlil qilingan. Maqolada konseptning mental birlik sifatidagi xususiyatlari, konseptualizatsiya va kategoriyalashtirish jarayonlari bilan bog'liqligi hamda lingvomadaniy mazmuni ochib berilgan. Tadqiqot natijasida konsept inson tafakkurida shakllanadigan murakkab kognitiv birlik bo'lib, til, madaniyat va tafakkur o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlovchi asosiy kategoriya ekanligi asoslangan.

Kalit so'zlar: kognitiv tilshunoslik, kognitiv semantika, konsept, konseptosfera, konseptualizatsiya, kategoriyalashtirish, mental birlik, tafakkur, lingvomadaniyat, konseptual tizim.

September
2026

Abstract: This article examines the theoretical foundations of cognitive semantics as one of the major branches of cognitive linguistics. The study analyzes the formation and development of cognitive semantics, its distinctive features compared to traditional semantics, and the interrelationship between language, cognition, and knowledge. Particular attention is paid to the notion of concept, its role and significance in cognitive linguistics. The views of Russian and Uzbek linguists on the nature of concepts are comparatively analyzed, revealing their characteristics as mental structures, products of cognition, and linguocultural phenomena. The

research demonstrates that a concept is a complex cognitive unit formed in human consciousness and serves as a key category connecting language, culture, and thought.

Keywords: cognitive linguistics, cognitive semantics, concept, conceptual sphere, conceptualization, categorization, mental unit, cognition, linguoculture, language and culture, cognitive processes.

Kirish. Kognitiv tilshunoslik inson tafakkuri va til o'rtasidagi munosabatlarni tadqiq etar ekan, unda ma'no masalasini o'rganuvchi kognitiv semantika markaziy o'rin egallaydi. Shuning uchun kognitiv tilshunoslikning nazariy asoslarini tahlil qilishda kognitiv semantika tushunchasiga alohida e'tibor qaratish zarur. Kognitiv semantikaning shakllanishiga psixolingvist olimlar katta hissa qo'shganlar. Ular inson tafakkuri, bilish jarayonlari va til o'rtasidagi munosabatlarni tadqiq etish orqali mazkur yo'nalishning nazariy asoslarini yaratishga xizmat qilganlar.

Psixolingvist olimlar inson tafakkuri faqat til orqali amalga oshmasligini, balki tilsiz, ya'ni noverbal shaklda ham mavjud bo'lishini ilmiy jihatdan asoslashga harakat qilganlar. Shuningdek, ular inson ongida dunyo haqidagi bilimlarni tartibga soluvchi konseptual tizim mavjudmi yoki yo'qmi, degan masala yuzasidan turli ilmiy qarashlarni ilgari surganlar. Konseptual tizim inson ongida shakllangan va o'zaro bog'langan konseptlar majmuasidan iborat bo'lib, u yangi bilimlar, tajribalar hamda ijtimoiy-madaniy omillar ta'sirida muntazam ravishda takomillashib va rivojlanib boradi. Olimlar til belgilarini inson tomonidan yaratilgan kommunikativ vositalar sifatida baholab, ularning asosiy vazifasi axborotni uzatishdan iborat ekanligini ta'kidlaydilar. Shu bilan birga, ular inson ongidagi konseptual tizim til vositalari orqali ifodalanadigan bilimlar majmuasidan ancha keng ekanligini qayd etadilar. Ya'ni konseptual mazmunning faqat muayyan qismi lisoniy belgilar yordamida voqelanadi, qolgan qismi esa inson tafakkurida noverbal shaklda mavjud bo'lib qoladi.

Kognitiv tilshunoslikda konsept tushunchasi markaziy kategoriyalardan biri bo'lsa-da, u hanuzgacha yagona ta'rifga ega emas. Mazkur maqolaning maqsadi kognitiv semantikaning nazariy asoslarini yoritish hamda rus va o'zbek tilshunoslarining konsept tushunchasiga oid qarashlarini qiyosiy tahlil qilish orqali uning asosiy belgilarini aniqlashdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot nazariy-tahliliy xarakterga ega bo'lib, uning materialini kognitiv semantika va konsept nazariyasiga oid rus va o'zbek tilshunoslarining ilmiy asarlari tashkil etadi. Tadqiqotda ilmiy manbalarni tavsifiy tahlil qilish, olimlarning ta'riflarini qiyosiy-chog'ishtirma usulda taqqoslash hamda umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Konsept ta'riflari uning mental, kognitiv va lingvomadaniy jihatlarini ajratish nuqtai nazaridan tahlil qilindi.

Tahlil va natijalar. Kognitiv semantika voqelikning lisoniy ifodasini inson tafakkuri va konseptual tizimi bilan bog'liq holda o'rganadi. Ushbu yondashuvga ko'ra, ma'no obyektiv borliqning bevosita aks etishi emas, balki uning inson ongida

idrok etilishi, qayta ishlanishi va konseptual shaklda tasvirlanishi natijasida vujudga keladi. An'anaviy semantika lisoniy birliklarning ma'nosini asosan til tizimi doirasida tahlil qilsa, kognitiv semantika ma'noning shakllanishini inson tafakkuri va tajribasi bilan bog'liq holda o'rganadi. Shu sababli unda lisoniy hodisalar psixologik, ijtimoiy va madaniy omillar bilan uzviy aloqada tahlil qilinadi.

Kognitiv semantika rivojiga salmoqli hissa qo'shgan olimlar qatorida Anna Vejbitskaya alohida o'rin egallaydi. Uning semantik universallar, konseptual tuzilmalar hamda til va madaniyat o'rtasidagi munosabatlarga bag'ishlangan tadqiqotlari kognitiv semantikaning nazariy asoslarini boyitishga xizmat qilgan. A. Vejbitskayaning ta'kidlashicha, lisoniy belgilarni tadqiq etish inson ongidagi konseptual tizimni anglash imkonini beradi. Chunki til birliklarida jamiyatning bilimlari, qadriyatlari va madaniy tajribasi o'z aksini topadi. Shu sababli til materiallarini tahlil qilish orqali muayyan davr yoki madaniyat vakillari uchun qaysi tushuncha va konseptlar muhim ahamiyat kasb etganligini aniqlash mumkin [1, 272].

Mazkur qarashga ko'ra, inson tafakkuri dastlab noverbal xarakterga ega bo'lib, unda bilim va tajribalar konseptual shaklda namoyon bo'ladi. Til belgilari esa ushbu konseptual mazmunni tashqi ko'rinishda ifodalash va boshqa insonlarga yetkazish vositasi sifatida xizmat qiladi. Demak, til tafakkurning o'zi emas, balki uning verbal ifodasidir. Kognitiv semantika nuqtai nazariga ko'ra, til inson ongida shakllangan konseptual bilimlarning verbal ifodasi hisoblanadi. Til birliklari orqali insoniyatning bilish faoliyati natijasida to'plangan bilimlar, tajribalar va madaniy qadriyatlar saqlanadi hamda uzatiladi. Shu bois til konseptual mazmunni mujassamlashtiruvchi va uni ifodalovchi kognitiv tizim sifatida talqin qilinadi. Kognitiv semantika tilni inson tafakkuri va konseptual bilimlarining ifodasi sifatida talqin qiladi. Til birliklarining ma'nosi nafaqat ularning semantik mazmuni, balki nutq vaziyati, kommunikativ maqsad va ijtimoiy-madaniy omillar bilan ham belgilanadi. Shu bois kognitiv semantika pragmatik omillarni ham ma'no shakllanishining muhim tarkibiy qismi sifatida e'tirof etadi.

Sh. S. Safarovning ta'kidlashicha, "Kognitiv semantikaning asosiy vazifasi lisoniy ma'no ortida yotuvchi konseptual va mental tuzilmalarni aniqlash hamda ularning inson tafakkuridagi voqeligini asoslab berishdan iboratdir. Boshqacha aytganda, mazkur yo'nalish ma'noning shakllanishini ta'minlovchi bilimlar tizimi va kognitiv mexanizmlarning mohiyatini ochib berishga xizmat qiladi." [2, 239].

Kognitiv semantika an'anaviy semantikadan tadqiqot maqsadi, muammolarni qo'yish tamoyillari va tahlil metodlari bilan farqlanadi. An'anaviy semantika til birliklarining ma'nosini til tizimi doirasida o'rganishga intilsa, kognitiv semantika ma'noning inson tafakkuri, konseptual tizimi va bilish jarayonlari bilan bog'liq jihatlarini tadqiq etadi. Shu bois unda kognitiv, psixologik va lingvomadaniy yondashuvlar keng qo'llaniladi. Til va bilimlar o'rtasidagi munosabatni o'rganish kognitiv semantikaning markaziy masalalaridan biridir. Tilning bilish vositasi sifatidagi mohiyatini hamda til va tafakkur o'rtasidagi o'zaro aloqalarni tadqiq etish

natijasida tilshunoslikning an'anaviy muammolarini yangi kognitiv nuqtai nazardan talqin qilish imkoniyati yuzaga keladi. Shu bois mazkur masalalar zamonaviy lingvistik tadqiqotlarning ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan [3, 14].

Kognitiv semantika konseptual semantika sifatida ma'noning inson ongidagi konseptual tuzilmalar bilan bog'liqligini o'rganadi. Shu bilan birga, u idrokiy semantika ham hisoblanib, voqelikning inson tomonidan qabul qilinishi va konseptuallashtirilishi jarayonlarini tahlil qiladi. Mazkur yondashuvga ko'ra, ma'no obyektiv borliqning bevosita aks etishi emas, balki uning inson tafakkuri va idroki orqali qayta ishlanishi natijasidir. Mazkur qarashga ko'ra, konseptual mazmun inson tafakkurida mavjud bo'lgan konseptosferaning tarkibiy qismi hisoblanadi. U obyektiv borliq bilan uzviy bog'liq bo'lib, ko'plab hollarda universal xarakter kasb etadi. Shu sababli bunday konseptlar har bir tilda o'ziga xos lisoniy vositalar yordamida voqelanadi va verbal ifodasini topadi.

Kognitiv semantika nuqtai nazaridan qaralganda, konseptual tizim madaniy va ijtimoiy omillar ta'sirida shakllanadi. Shu sababli ayrim konseptlar muayyan til jamoasining konseptosferasiga xos bo'lib, boshqa madaniyatlarda aynan shu ko'rinishda uchramasligi mumkin. Konseptlarning mavjudligi yoki mavjud emasligi jamiyatning ehtiyojlari, qadriyatlari va madaniy tajribasi bilan belgilanadi. Konseptlarning universallik darajasi turlicha bo'lganligi sababli kognitiv semantikani umumiy va xususiy turlarga ajratish mumkin. Umumiy kognitiv semantika insoniyat uchun mushtarak bo'lgan konseptlarni qamrab olsa, xususiy kognitiv semantika muayyan til jamoasi va madaniyatga xos konseptlarni o'rganadi. Shu bois mazkur konseptlarni voqelantiruvchi lisoniy birliklar ayrim hollarda barcha tillarda uchrasa, ayrim hollarda esa faqat ma'lum bir til va madaniyat doirasida mavjud bo'ladi. Shu nuqtai nazardan konseptual semantika inson tafakkurida shakllangan va konseptlar orqali namoyon bo'ladigan bilimlar tizimi sifatida talqin qilinadi. Ushbu konseptlar universallik darajasiga ko'ra umumiy va xususiy turlarga ajratiladi. Umumiy konseptlar barcha insonlarga xos bo'lib, ularning verbal ifodasi deyarli barcha tillarda mavjud. Xususiy konseptlar esa muayyan xalq, madaniyat yoki shaxs konseptosferasiga tegishli bo'lib, ular faqat ma'lum lingvomadaniy muhitda voqelanadi.

Kognitiv tilshunoslikning markaziy kategoriyalaridan biri konsept hisoblanadi. Mazkur fan dunyoning lisoniy manzarasida voqelikning konseptual aks etishi va uning til vositalari orqali ifodalanishini tadqiq etadi. Konsept inson tafakkurida shakllangan bilimlar, tajribalar va madaniy qadriyatlarning jamlanmasi bo'lib, u til, tafakkur va madaniyat o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni ta'minlovchi asosiy kognitiv birlik sifatida namoyon bo'ladi. "Konsept" termini o'tgan asrning 90-yillaridan beri tilshunoslikda keng qo'llanilib kelinmoqda. Shunga qaramasdan, bu borada rus va o'zbek tilshunoslari (S.A. Askoldov, Ye. S. Kubryakova, V.A. Maslova, N.N. Boldirev, A.D. Shmelev, G.P. Melnikov, Sh. S. Safarov, O'. Q. Yusupov, A.E. Mamatov, G'. M. Hoshimov va boshqalar) tomonidan bildirilgan fikrlarni o'rganish natijasida shuni aytish mumkinki, konsept tushunchasi hali

hamon bitta umumiy izoh yoki talqinga ega emas. Xususan, E.S. Kubryakova konseptni inson ongida shakllangan mental tuzilma sifatida tavsiflaydi. Olimaning fikricha, konsept turli ko'rinishdagi bilimlar, tasavvurlar va tajribalarni o'zida mujassamlashtirgan hamda ularni umumlashtiruvchi kognitiv birlik hisoblanadi. Shu sababli konsept insonning borliq haqidagi bilimlarini saqlash, tartibga solish va qayta ishlashda muhim rol o'ynaydi [4, 90].

S.G. Vorkachev konseptni til vositalari orqali voqelanadigan hamda muayyan lingvomadaniy xususiyatlarga ega bo'lgan kognitiv birlik sifatida talqin qiladi. Olimning fikricha, konsept tushuncha, tasavvur va bilimlarning yaxlit majmuasidan iborat bo'lib, u ma'lum bir xalqning madaniy tajribasi va qadriyatlarini ham aks ettiradi [5, 35].

N.Yu. Shvedova konseptni inson ongida shakllangan tushuncha sifatida talqin etadi. Biroq bu tushuncha ortida jamiyat va shaxs tomonidan anglangan, inson hayotining moddiy, intellektual hamda ma'naviy jihatlarini aks ettiruvchi murakkab mazmun mavjudligini ta'kidlaydi. Olimaning fikricha, konsept tarixiy taraqqiyot davomida shakllanib, xalqning umumiy tajribasi va madaniy xotirasini o'zida mujassamlashtiradi [6, 603].

S.A. Askoldov konseptni tafakkur jarayonining asosiy birligi sifatida talqin qiladi. Olimning fikricha, konsept inson ongida turli predmet, hodisa va tushunchalar haqidagi bilimlarni umumlashtiruvchi hamda fikrlash jarayonini ta'minlovchi mental tuzilma hisoblanadi. Shu bois konsept borliqni bilish va anglashning muhim kognitiv vositasi sifatida namoyon bo'ladi [7, 269].

D.S. Lixachyov konseptni lisoniy va madaniy omillarning o'zaro ta'siri mahsuli sifatida talqin qiladi. Olimning fikricha, konsept so'zning lug'aviy ma'nosi bilan milliy ong, madaniy tajriba va tarixiy xotiraning uyg'unlashuvi natijasida shakllanadigan kognitiv birlikdir. Shu sababli konsept til va madaniyatning kesishgan nuqtasida vujudga keladi [8, 281].

E. Komarov konseptning mazmuniy hajmi leksik ma'noga nisbatan kengroq ekanligini ta'kidlaydi. Olimning fikricha, konsept inson ongida shakllangan mental tuzilma bo'lib, u nafaqat lug'aviy ma'noni, balki turli bilimlar, assotsiatsiyalar, baholashlar va madaniy tajribalarni ham qamrab oladi. Shu bois konseptning semantik hajmi leksik ma'nodan ancha keng va murakkab hisoblanadi [9, 25].

N. Arutyunova konseptni inson tafakkurida mavjud bo'lgan mental birlik hamda bilish jarayonining muhim elementi sifatida talqin qiladi. Olimaning fikricha, konsept borliq haqidagi bilimlarni shakllantirish va tizimlashtirishda ishtirok etadi hamda inson va olam o'rtasidagi munosabatlarni madaniy jihatdan vositalashtiruvchi birlik hisoblanadi. Shu sababli konsept nafaqat kognitiv, balki lingvomadaniy hodisa sifatida ham namoyon bo'ladi [10, 102].

O'zbek tilshunoslaridan kognitiv tilshunoslik bo'yicha tadqiqotlar olib borgan Sh. S. Safarov "moddiy dunyo idroki ayni paytda idrok etilayotgan predmet-hodisalar haqida tushunchaning tug'ilishini, keyinchalik ushbu tushuncha mental namuna – konsept sifatida shakllanib, moddiy nom olishini" ta'kidlaydi. Haqiqatan

ham shunday. Dastlab biz biror-bir hodisa haqida bilishga urinib ko'ramiz, u haqida fikr tug'ilgandan so'ng esa, mazkur predmet-hodisa bilan bog'liq jihatlarni yanada chuqurroq bilishga harakat qilamiz. Buning natijasida ushbu hodisa bilan bog'liq bo'lgan tushuncha – konsept yuzaga keladi. Olimning fikricha, konsept tafakkur birligi bo'lib, uning asosida tushuncha, obraz va lisoniy ma'no umumlashmasi yotadi [11, 25].

O'. Q. Yusupov konseptni "tashqi yoki ichki dunyodagi biror-bir narsa yoki hodisa haqidagi ongimizdagi bilimlar majmuasi, u haqidagi obrazlar va unga bo'lgan ijobiy, salbiy, neytral munosabatlar, ya'ni baholashlardir" deb belgilaydi. Tushuncha va konseptni farqlash maqsadida olim quyidagicha fikr bildiradi: "Konsept bilan tushunchani aysbergga o'xshatish mumkin. Agar konsept aysberg bo'lsa, uning suvdan chiqib turgan qismi tushunchadir" [12, 49].

D.U. Ashurova konseptni mantiqiy va lingvomadaniy tabiatga ega bo'lgan kognitiv birlik sifatida talqin qiladi. Olimaning fikricha, konseptning mazmuniy asosini predmet yoki hodisa haqidagi bilimlar tashkil etsa, uning verbal ifodasi turli lisoniy vositalar, jumladan leksik, frazeologik va paremiologik birliklar orqali amalga oshadi. Shu sababli konsept tafakkur va tilning o'zaro bog'liqligini aks ettiruvchi murakkab hodisa hisoblanadi. Ashurovaga ko'ra, konsept — bu shunchaki tushuncha emas, balki madaniy va ma'naviy ahamiyatga ega bo'lgan bilimlar majmuasidir. Shu sababli "vijdon", "vatan", "ona" konsept bo'la oladi, ammo "cho'mich" kabi tor funksiyali predmet nomlari odatda konsept maqomiga ega bo'lolmaydi [13, 11].

Atoqli tilshunos, professor G'. M. Hoshimov konseptga quyidagicha o'ziga xos ta'rif beradi: "Konsept, bu – tafakkurda kechuvchi biri-biri bilan chambarchas bog'liq nafaqat ikki muhim jarayon (konseptualizatsiya (konseptuallashtirish) va kategorizatsiya (kategoriyalashtirish))ning natijasi bo'lib sanaladi, balki unga qo'shimcha yana bir qator muhim (psixologizatsiya, kognitizatsiya, sotsiologizatsiya, (lingvo)semantizatsiya, sotsiolektizatsiya, stilizatsiya (dialektizatsiya, variantizatsiya va idiolektizatsiya kabi) jarayonlarning pirovard natijasidir va u yaxlit konseptual/kognitiv semantika sifatida lingvistik semantikaning kognitiv asosini tashkil etadi hamda unda til birligi o'zining semantik sig'imi bilan bog'liq holda ma'lum darajada (qisman) aks etadi" [15, 69]. Professor konseptni murakkab idrokiy voqelik, ya'ni tilda verbal (va kerak hollarda noverbal) vositalar orqali voqelantiriluvchi hodisa sifatida murakkab ichki tashkil etuvchilardan iborat deb hisoblaydi. Olimning fikricha, u o'ziga xos tashkil etuvchilarni o'z ichiga olgan shajaraviy tarkibga ega va tilda gapiruvchilar o'rtasida barcha so'zlovchilar tomonidan belgi(lar) orqali moddiylashtiriladi hamda barchaga umumiy bo'lgan bir ma'no sifatida qabul qilinadi. Shunday qilib, ma'no verbal belgi orqali voqelantiriladi, kalitlashtiriladi, kodlashtiriladi, parollashtiriladi, me'yorlashtiriladi [14, 166].

Konseptlar haqida o'z fikrini davom ettirar ekan, G'. M. Hoshimov quyidagilarni ta'kidlaydi: "Konseptlar har bir mavjud fan qobig'ida (miqyosida)

ajratilishi kerak, chunki faqat u yoki bu fan qobig'idagina konseptlarning nomenklaturasi va tasnifini ishlab chiqish mumkin, aks holda dunyo bilan bog'liq bilimlarimiz konseptlar sifatida bizni o'z domiga tortib, yutib yuborishi ham mumkin, ya'ni kognitolog tadqiqotchi bunday katta empirik konseptlar majmuasini aks ettirib berolmaydi, u oddiy ma'noda bunga ojizdir. Biz kognitiv tilshunoslar konseptlar tasnifiga yondashar ekanmiz, ularning ikki muhim turi mavjud ekanligini e'tirof etishimiz kerak, u ham bo'lsa quyidagilar: 1) lingvistik konseptlar va 2) nolingvistik konseptlar." Masalan, iqtisodchilar uchun konseptlarning quyidagi asosiy ikki turi mavjud bo'lishi mumkin, masalan: 1) iqtisodiyot konseptlari; 2) noiqtisodiyot konseptlari. Shuni ta'kidlash lozimki, har bir fanda tushunchalar, konseptlar obdon o'rganiladi, ular imkoniyat darajasida qamrab olinadi, tahlil qilinadi va ilmiy-amaliy jihatdan yoritiladi ham [15, 70].

Muhokama. Ko'rib chiqilgan ta'riflar konsept tushunchasini talqin qilishda bir necha yondashuv mavjudligini ko'rsatadi. Ye.S. Kubryakova, S.A. Askoldov va N.D. Arutyunova konseptning mental va kognitiv tabiatini birinchi o'ringa qo'ysa, S.G. Vorkachev, D.S. Lixachyov va D.U. Ashurova uning lingvomadaniy mazmuniga urg'u beradi. O'zbek tilshunoslari, xususan Sh.S. Safarov, O'.Q. Yusupov va G'.M. Hoshimov qarashlarida esa konseptning tushuncha, obraz va baho kabi tarkibiy qismlari hamda uni shakllantiruvchi kognitiv jarayonlar alohida ajratib ko'rsatiladi. Bu yondashuvlar bir-birini inkor etmaydi, balki konseptning turli jihatlarini yoritib, bir-birini to'ldiradi.

Xulosa. Yuqoridagi nazariy qarashlar tahlili shuni ko'rsatadiki, konsept inson ongida kechadigan murakkab kognitiv jarayonlarning natijasida shakllanuvchi mental birlik hisoblanadi. U idrok, tafakkur, konseptuallashtirish, kategoriyalashtirish va baholash kabi jarayonlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, insonning borliq haqidagi bilimlari va tajribalarini o'zida mujassamlashtiradi. Shu bois konsept kognitiv tilshunoslikning markaziy kategoriyalaridan biri sifatida chuqur ilmiy tadqiq etishni talab qiladi.

Konsept tushunchasini o'rganishda uning mental, kognitiv va lingvomadaniy jihatlarini birgalikda hisobga olish maqsadga muvofiq. Kelgusida mazkur nazariy qarashlarni muayyan konseptlarning ingliz va o'zbek tillarida voqelanishi misolida qiyosiy o'rganish istiqbolli yo'nalish hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. М.: Языки славянской культуры, 2001. С. 272.
2. Safarov Sh. S. Semantika. – T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2013. – B. 239.
3. Бабушкин А. П. "Концептуальные типы значений. Контрастивные исследования лексики и фразеологии русского языка". Воронеж, 1996.
4. Кубрякова Е. С. О когнитивной лингвистике и семантике термина "когнитивный" // Вестник Воронежского государственного университета Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. – Воронеж, 2001.
5. Воркачев С. Г. Лингвоконцептология и межкультурная коммуникация: истоки и цели // Филологические науки, 2005. – №4.

6. Шведова Н. Ю. Русский язык. Избранные работы. – М.: Языки славянской культуры, 2005. – С. 603.
7. Аскольдов С.А. Концепт и слово // Русская словесность. – М.: Академия, 1997. – с.269.
8. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка. М.: Владос, 1995. – с.281.
9. Комаров Е. В. Метафорическое взаимодействие концептуальных полей «человек» и «природа» в современном английском языке. Дисс... канд. фил. наук. – Спб.: 1998. – 25с.
10. Арутюнова Н. Д. Введение // Логический анализ языка: Ментальные действия. – Москва: Наука, 1993.
11. Safarov Sh. S. Kognitiv tilshunoslik. – Jizzax: Sangzor, 2006. – B. 25.
12. Yusupov O'. Q. Ma'no, tushuncha, konsept va lingvokulturema atamallari xususida // Stilistika tilshunoslikning zamonaviy yo'nalishlarida: Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Toshkent, 2011. – B. 49.
13. Ашурова Д. У. Связ вузовских курсов с современными направлениями лингвистики // Filologiyaning dolzarb muammolari: Ma'ruza tezislari. – Toshkent, 2008. – B. 11.
14. Hoshimov G'. M., Qoraboyev J.B., Ermatov Sh. R. Lingvokulturemalarning turlari va ularni bir tildan ikkinchi tilga tarjima qilish muammolari // Chet til o'qitishda innovatsion texnologiyalar va filologiya masalalari. Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Namangan, 2016. – B. 162–166.
15. Hoshimov G'. M., Qoraboyev J.B. Turli tizimli tillarda undalma orqali voqelantirilgan frazeo-giperbolemalarning tipologiyasi xususida // FarDU. Ilmiy xabarlar. – №1, 2017. – B. 69–74.